

Артем Бараненко:
«Використовуйте
кожну мить, аби
зробити себе
кращим!»

ОФІЦЕР УКРАЇНИ

#9-10
(105-106) 2019

ЖУРНАЛ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК
ІМЕНІ ГЕТЬМАНА ПЕТРА САГАЙДАЧНОГО

ЗМІСТ

- 6 «Істориком я так і не став. Але я став офіцером!»
- 12 Заступник комбата Юрій Капустяк:
«Якщо хочеш – зробиш»!
- 16 Офіцерське звання – за рік

Ви можете переглянути усі номери журналу
"Офіцер України" за наступним посиланням:
<http://www.asv.gov.ua/?q=zhurnal-oficer-ukrayiny>

ОФІЦЕР
УКРАЇНИ

Журнал Національної академії сухопутних військ
імені гетьмана Петра Сагайдачного

Честь. Україна. Відвага.

Aut vincere, aut mori.

Scientia vinces.

Docendo discimus

Редактор
Ігор МАХНО

Редакційна
колегія:
Павло ТКАЧУК
Антон
МИРОНОВИЧ
Ігор
МОСЕЙЧЕНКО

Літературний
редактор
Наталія
ІЩУК

Дизайн та
верстка:
Антон
МИРОНОВИЧ

Думка редакції
не завжди
збігається з
думкою авторів.
Відповідальність
за достовірність
інформації несуть
автори.

Редакція залишає
за собою право
використовувати,
редагувати та
скорочувати
матеріали.
Листи, рукописи,
фотоматеріали не
рецензуються і не
повертаються.

При використанні
матеріалів
посилання
на журнал
обов'язкове.

Журнал
зареєстровано в
Міністерстві
юстиції України.
Свідоцтво
про державну
реєстрацію:
серія
КВ № 17548-
6398Р
від
17.03.2011 року

Віддруковано
у друкарні
Національної
академії
сухопутних
військ
імені гетьмана
Петра
Сагайдачного

Обсяг -
7 друк. арк.
Замовлення
№ 61
від
27.08.2019р.
Наклад 500 прим.

Адреса редакції:
79012, м. Львів,
вул. Героїв
Майдану, 32

E-mail:
asvpress@gmail.com
Інтернет:
<http://www.asv.gov.ua>

Національна академія сухопутних військ стала місцем зустрічі начальника Генерального штабу – Головнокомандувача Збройних Сил України генерал-лейтенанта Руслана Хомчака з начальником Генерального штабу збройних сил Республіки Польща генерал-лейтенантом Раймундом Анджейчаком. У ході офіційних двосторонніх перемовин були розглянуті актуальні питання трансформації системи управління ЗС України та Республіки Польща, стан та перспективи розвитку українсько-польського співробітництва.

За словами генерал-лейтенанта Руслана Хомчака, Збройні Сили України використовують та враховують успішний досвід інтеграції Війська Польського до НАТО і у цьому напрямі переходять від слів до конкретних дій. Свідченням цього є успішне функціонування та збільшення кількості спільних тренувань та військових навчань штабів та підрозділів обох держав, зокрема на базі Литовсько-польсько-української бригади імені Великого гетьмана Костянтина Острозького. Приміром, лише поточного року передбачена спільна участь українських та польських підрозділів у командно-

штабному навчанні «Репід Трайдент – 2019» та багатонаціональному навчанні «Кленова арка – 2019».

Начальник Академії генерал-лейтенант Павло Ткачук ознайомив високоповажних гостей з навчально-матеріальною базою та інфраструктурою вишу, процесом підготовки офіцерських кадрів, завданнями, які вирішують підпорядковані структурні підрозділи щодо вишколу військових підрозділів, які воюють на Сході, розповів про багаторічне співробітництво з Вищою офіцерською школою сухопутних військ Республіки Польща імені Тадеуша Костюшка.

Генерал-лейтенант Раймунд Анджейчак зазначив, що Польща, як сусідка України, не може залишатись осторонь проблем, які долає український народ у боротьбі з агресором. А тому ділиться з українськими колегами своїм більш ніж двадцятирічним досвідом перебування в НАТО. Натомість генерал-лейтенант Руслан Хомчак подякував польському колезі за перспективи співпраці, яка сприятиме руху України в Європу.

– Збройні Сили України вдячні збройним силам Республіки Польща за постійну підтримку у протидії агресії з боку російської федерації, зокрема, за надану матеріально-технічну та гуманітарну допомогу, організовані та проведені заходи щодо колективної та індивідуальної підготовки українських військовослужбовців у рамках «Об'єднаної багатонаціональної групи з підготовки – Україна» за участі польських інструкторів, – зазначив генерал-лейтенант Руслан Хомчак.

Міжнародний центр миротворчості та безпеки Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного відвідала делегація США на чолі з тимчасово повіреним у справах США в Україні паном Вільямом Тейлором.

У ході візиту начальник видового вишу генерал-лейтенант Павло Ткачук поінформував високоповажних гостей про завдання та призначення Центру, ознайомив з об'єктами навчальної матеріально-технічної бази та інфраструктури, перспективою щодо подальшого розвитку. Доволі часу було приділено спілкуванню із українськими військовослужбовцями та фахівцями американського контингенту Об'єднаної багатонаціональної групи з підготовки – Україна (JMTG-U).

Керівник дипломатичного представництва США в Україні наголосив, що очолив команду американського посольства для подальшої розбудови та зміцнення відносин з Президентом України Володимиром Зеленським та його командою, іншими українськими посадовцями та політичними силами, а також для підтримки партнерських зв'язків з громадськими організаціями.

Він відзначив, що Сполучені Штати і надалі сприятимуть успіху щодо стабільного процвітання демократичної України, продовжуватимуть підтримувати суверенітет і територіальну цілісність дружньої країни, надаватимуть всебічну допомогу Українському війську.

А ще його вразив суттєвий прогрес щодо організації освітнього процесу та підготовки українських військовослужбовців і підрозділів, що відбулись в Академії з часу його останніх відвідин у лютому 2008 року. Вільям Тейлор глибоко переконаний: під керівництвом генерал-лейтенанта Павла Ткачука видовий виш й надалі триматиме марку кращого військово-навчального закладу України.

ЗУСТРІЧАЙ, УКРАЇНСЬКЕ ВІЙСЬКО, ЛЬВІВСЬКИХ ЛЕЙТЕНАНТІВ!

15 червня у Національній академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного відбулися урочистості з нагоди випуску лейтенантів. Перше офіцерське звання отримали майже сім сотень вихованців, які наполегливо опанували обрані спеціальності.

**Віталій
РУДКОВСЬКИЙ**

Серед випускників – 187 учасників бойових дій на Сході країни, які вступили до вишу безпосередньо з фронту. Понад двадцять з них за мужність та професіоналізм, виявлені у протистоянні з ворогом, відзначені державними нагородами. Це бійці, які визволяли Бахмут, Лисичанськ та Слов'янськ, героїчно протистояли агресору на Савур Могилі, обороняли Донецький та Луганський аеропорти, брали участь у легендарному рейді 95-ї бригади.

В одному строю стояли новоспечені офіцери – командири підрозділів механізованих й танкових військ, ракетних військ та артилерії, артилерійської розвідки, підрозділів інженерних військ, фахівці з морально-психологічного забезпечення та військові диригенти. Саме вони стануть основою нового українського війська.

У цей святковий день їх привітали високопосадовці Міністерства оборони України, командування ЗС України, представники органів державної влади і

місцевого самоврядування Львівщини та міста Лева, керівники регіональних силових структур, командири військових частин та установ Львівського гарнізону, представники дипломатичного корпусу, громадських організацій, духовенства, а також рідні та близькі випускників.

Привітали нову офіцерську еліту військовослужбовці збройних сил країн-членів НАТО. Командир Об'єднаної багатонаціональної тренувальної групи «Україна» (JMTG-U) підполковник Боб Трейсі зробив екскурс в історію України, зазначивши, що ще 1621 року козацький полководець Петро Сагайдачний разом із союзниками зупинив удвічі чисельніше військо Османської імперії. «Ця історична для вас подія сталася за більш як 100 років до заснування Америки. А відтак немає сумніву, що ви обов'язково станете частиною справді віковичної і славетної традиції військових лідерів», – підсумував він, звертаючись до випускників. Свою промову завершив українською: «Із нетерпінням очікую на нашу подальшу співпрацю».

Загалом військовий навчальний заклад у Львові за роки існування здійснив понад 80 випусків офіцерів. А за новітньої історії України це вже 26-ий випуск молодих лейтенантів та п'ятий за роки війни. Цьогоріч 14 випускників Національної академії сухопутних військ завершили навчання з відзнакою та золотою медаллю. Це лейтенанти Василь Голуб, Сергій Письменний, Димитріан Шевчук, Артем Бугаєв, Сергій Тарасюк, Сергій Стратічук, Володимир Горошкевич, Олександр Карга, Андрій Рівняк, Володимир Сірків, Мар'яна Грипа, Марія Ігліна, Юрій Кузів та Артем Ломов. Ще близько 80 випускників отримали дипломи з відзнакою.

Звертаючись до винуватців свята, начальник Національної академії сухопутних військ генерал-лейтенант Павло Ткачук наголосив, що попереду у них – нелегке офіцерське життя і тепер доведеться відповідати не лише за себе, але й за підлеглих, за виконання завдань, доручених їхнім підрозділам. «Пам'ятайте, командир – це перш за все лідер! А лідер – це професійна компетентність, множена на характер, – наголосив Павло Петрович. – За роки навчання в Академії ми дали вам усі необхідні знання, вміння та навички військового професіонала, передали значний бойовий досвід, прищепили основні риси характеру українського

офіцера-патріота. Але не забувайте поглиблювати свої знання, виховувати свій характер, щоденно працювати над собою. Лише тоді досягнете високих результатів у нелегкій ратній праці!».

Гідно представлятиме Академію у військах лейтенант Володимир Коваль, який пішов воювати з агресором 2014 року після закінчення Львівського національного університету імені Івана Франка. Впродовж року у складі одного з підрозділів 24-ї окремої механізованої бригади набував бойового досвіду, а 2015 року здійснив свою мрію і вступив до Національної академії сухопутних військ. «Я вважаю принизливим уникати призову у важку для України годину, або ж лежачи на дивані, у фейсбуці розповідати, який ти патріот. Справжній чоловік, справжній солдат і офіцер, коли на твою

землю ступив ворог, повинен не виїжджати за кордон, а боронити свій народ, свою сім'ю, своїх дітей та близьких... І я пишаюся, що свою офіцерську біографію розпочну саме у уславленій 79-ій окремій десантно-штурмовій бригаді!».

Підтримала Володимира і його дружина Ганна: «Незабутні відчуття радості за перше офіцерське звання та гордість за чоловіка, який обрав мужню професію. Відчуваю і відповідальність, адже надійний сімейний тил – запорука його успіху у службі. Докладатиму усіх зусиль, аби у всьому підтримувати Володимира!».

А лейтенант Валерій Мозолюк розпочне службу у легендарній «вісімдесятці». «Моя мрія здійснилася – я офіцер! Шлях до обраної професії був непростим: гадаю, що добре воював на Сході, а відтак вступив до Академії. Ми повинні забезпечити Україні і нашому народові мир і спокій. Для цього і переймали бойовий досвід наших наставників».

Завершився ритуал традиційним освяченням лейтенантів на подальшу успішну службу, урочистим проходженням маршем, показовим виступом роти почесної варту у супроводі військового оркестру навчального закладу. А напередодні урочистостей, у гарнізонному храмі Святих Апостолів Петра і Павла пройшло богослужіння за участі керівництва Академії та випускників.

«ІСТОРИКОМ Я ТАК І НЕ СТАВ. АЛЕ Я СТАВ ОФІЦЕРОМ!»

Цьогорічний випускник лейтенант Володимир Коваль народився у селі Лівчиці Жидачівського району Львівської області 28 липня 1991 року. Хоча про навчання у військовому виші мріяв ще з дитинства, однак після закінчення школи перевагу віддав історичному факультету Львівського національного університету імені І. Франка, який успішно закінчив 2013-го. Вже через рік у складі 24-ї окремої механізованої бригади воював на Сході України. А влітку 2015 року таки вступив до Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного.

Нині лейтенант Володимир Коваль розповідає про те, як розпочинався його військовий шлях, що пережив під час перебування на Сході, про бойових побратимів, навчання у видовому виші і те, якою бачить Україну та її Збройні Сили у майбутньому.

Мені з дитинства подобалося усе, що стосувалося армії. Мріяв вступити до Академії сухопутних військ не полишав. Та коли закінчив школу, замислився: мама залишиться одна, якщо навчатимусь у військовому навчальному закладі. Хіба зможу достатньо уваги приділяти їй? Тому й надав перевагу цивільному вишу.

А потім прийшла повістка про призов на строкову службу. Оскільки у Львові прожив достатньо часу, тож думав, що і служитиму тут. Навіть обрав для себе 80-ку. Однак не судилося... Тоді перший батальйон вже був укомплектований повністю контрактниками і потрібні були лише водії з категорією «С». У мене ж була тільки «А» і «В». Запропонували зачекати і обов'язково здати на потрібну категорію. Або ж обрати іншу частину.

Я попросився у 24-ту бригаду, що дислокується у Яворові. Скерували на посаду кулеметника-радіотелефоніста в інженерно-саперну роту штабного батальйону. Але тільки не прийняв посаду, розпочалась війна. Коли доукомплектовували штат, мене відрядили у розвідувальну роту. Тож до самого вступу до вишу служив у розвідці.

У липні я вже був на Сході. Районом відповідальності нашої бригади був сектор «А». Тоді ще не було такого розподілу, як зараз: Луганський напрямок, Донецький, Приморський чи там Маріупольський. Все було поділено по секторах. Отож наша бригада відповідала за сектор «А» – це, якщо дивитись на сучасну карту ООС, десь приблизно від Лисичанська до Станиці Луганської, тобто північ Луганської області. Перші серйозні бої відбулися поблизу Слов'янська – звільняли місто з десантниками. А далі були Сіверськ, Лисичанськ, Краматорськ, Красний Лиман, Ямпіль, Крива Лука.

Що особливо запам'яталося з подій 2014 року? Це був чи не найгарячіший період АТО: звільнення міст, штурми опорних пунктів противника... Тому не дуже пам'ятаю всі

населені пункти, людей поіменно. Тоді було найважче, тому що ти одразу приїжджаєш на війну. Важко було адаптуватися. Люди просто губилися. А загартовувалися чи не одразу після перших же боїв з ворогом!

Наша рота виконувала найрізноманітніші завдання. Вона була однією з найбільш підготовлених у плані тактики, забезпечення було одним із найкращих. І командиром був досвідчений Степан Воробець, який 2009 року закінчив нашу Академію. На жаль, він загинув влітку 2014-го... Ми супроводжували колони з вантажами. Це зараз існує лінія розмежування, а тоді не знали: хто де, хто контролює село, місто...

Перший бій у мене був досить короткотривалим: ми супроводжували колону з технікою у напрямку Лисичанська. Наш БТР був замикаючим у колоні. Тоді це був мій перший тиждень на війні, важко було налаштувати себе, але страх робив своє. Коли ти ідеш і знаєш, що все може трапитись, починаєш дуже швидко реагувати і приймати рішення. Через полумку техніки, наша колона зупинилася на повороті. І одразу почався обстріл. Оскільки наші сили переважали ворожі, все досить швидко закінчилося. Щоправда, моторошно було бачити поранених людей, друзів, побратимів, які стікали кров'ю. Такі моменти важко забути.

Треба розуміти, що 2014 рік суттєво відрізнявся від наступних. Тоді була інша специфіка бойових дій, не було визначеного місця розташування підрозділів. Це тепер є конкретні райони, за які відповідає бригада, і де вона, в основному, дислокується. А тоді багато було переїздів. Спали там, де собі постелили, якщо надовше зупинялися, розставляли намети. І кухарів, як таких, не було. Якщо виїжджали на бойові завдання, завжди залишали кілька чоловік. Вони й готували для нас, коли ми поверталися. А так, у принципі, по черзі старалися кувхарити. Були моменти, коли у перерві між боями облаштовували польову кухню.

Наша рота виконувала найрізноманітніші завдання. Вона була однією з найбільш підготовлених у плані тактики, забезпечення було одним із найкращих. І командиром був досвідчений Степан Воробець, який 2009 року закінчив нашу Академію. На жаль, він загинув влітку 2014-го...

На війні у мене було два позивних: «Каштан» і «Печеніг». «Печеніг» – це, в принципі, був загальний позивний нашого взводу. Через те, що мені доводилося виконувати обов'язки командира взводу, то мусив бути «Печенігом». А «Каштан» приклеївся до мене одразу, бо розповідав хлопцям, що в нашому селі так називалася футбольна команда. Зрештою, і самі односельці чомусь й понині називають себе «каштанами».

Що стосується бойового побратимства, то це не просто слова. Звичайно, під час бою все проявляється ще в більшій мірі, ніж зазвичай. Бо людині, яка поруч з тобою, ти довіряєш своє життя, а вона довіряє тобі. Я наводив вже такі приклади. Один з них стався у серпні 2014 року, коли ми потрапили у засідку на шляху до Луганського аеропорту. Нашу колону розбили і з неї залишився лише один БТР і одна командно-штабна машина, якою їхати було майже нереально. До аеропорту залишалось кілометрів 30, а до нашої бази - 90. Зі зв'язком були проблеми, тож, потрапивши під обстріл, не змогли викликати допомогу. Вже звичайним мобільним телефоном додзвонилися і хлопці по нас приїхали. У біді нікого ніколи не залишали.

Додому я повертався двічі, бо два рази їздив на Схід. Перший раз це було у вересні 2014-го після дуже важкого бойового літа, коли зазнали численних людських втрат. Ну, і пам'ятаємо серпень-вересень того року – це був

Луганський аеропорт, який обороняла здебільшого наша львівська 80-ка. Ми їм також допомагали і намагалися контролювати цю єдину «дорогу життя» зі Щастя – до аеропорту, також підтримували їх артилерією...

Серпень 2014-го – це місяць, коли регулярна російська армія відкрито зайшла на нашу територію. Відомо і про Псковську дивізію, документи якої було знайдено. Тоді був переломний момент, однак нам не вистачало ресурсів. Командування вирішило, що нас потрібно звідти вивести, тому у вересні, після тяжких боїв та артилерійських обстрілів, нас вивели у Хворостянівку (між Старобільськом та Новоайдаром) ближче до Харківської області. Там ми сподівалися, що нас відправлять додому військовим ешелоном. Однак, сказали добиратися самотужки. І неважко здогадатися, що на допомогу прибули волонтери, на їхніх автобусах ми півтори доби їхали до Львова.

Я повернувся додому у день народження моєї дівчини, 12 вересня. А у жовтні ми одружилися. Та вже через 10 днів я знову відбув на Схід. Другий раз я повернувся додому, коли прийняв рішення поступати в Академію. Це було не тільки моє бажання, але й порада командира батальйону. Я вже тоді виконував обов'язки командира взводу, бо офіцерів у нас катастрофічно не вистачало. Тому комбат напівліг на тому, аби я відбув на навчання до Львова.

Минули роки навчання, і ось я – офіцер! Здійснилася моя заповітна мрія! Скажу відверто: опановував знання та навички наполегливо, адже лише фаховий офіцер стане опорою міцного Українського війська. І звертаючись передусім до наших першокурсників, наголошу: для того, аби мати міцні знання та навички, в Академії є всі умови. Головне – ваше бажання відповідально ставитися до навчання, яке забезпечить вам потужна навчально-матеріальна база, у тому числі і польова, досвідчені викладачі, які мають бойовий гарт, отриманий на Сході та у миротворчих місіях.

Істориком я так і не став. Але я став офіцером, і тому надзвичайно вдячний науково-педагогічним працівникам, командирам, які допомогли мені отримати перше офіцерське звання у такий важкий для країни час.

Я переконаний, що невдовзі ми святкуватимемо перемогу і про нас говоритимуть, як про українців, які дали гідну відсіч ворогу!

Я повернувся додому у день народження моєї дівчини, 12 вересня. А у жовтні ми одружилися. Та вже через 10 днів я знову відбув на Схід. Другий раз я повернувся додому, коли прийняв рішення поступати в Академію

Артем БАРАНЕНКО: «ВИКОРИСТОВУЙТЕ КОЖНУ МИТЬ, АБИ ЗРОБИТИ СЕБЕ КРАЩИМ!»

«Українець Артем Бараненко отримав особливу відзнаку – Меч найкращого закордонного випускника Королівської академії сухопутних військ Великої Британії в Сандгерсті!». Ця новина першою з'явилась на фейсбук-сторінці Посольства Великої Британії в Україні та зчинила справжній фурор в українських ЗМІ та й у всьому суспільстві.

Деякі дні поспіль ім'я курсанта Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного не сходило з центральних шпальт друкованих видань та передовиць інформаційних агенцій. Журналісти наввипередки шукали можливості поспілкуватись з Артемом, аби якнайшвидше розповісти про нього та показати Меч, який він отримав за відмінне навчання.

За своєю природою юнак не любить зайвої публічності, доволі скромний та виважений. Той факт, що за понад 20-річну історію навчання українців у британському військовому виші він став першим нашим співвітчизником, який отримав таку високу відзнаку, є більш сенсаційним для оточуючих, аніж для нього самого. Він до цього ставиться прагматично та розважливо. Каже, що головною метою було не отримання почесної відзнаки кращого іноземного кадета, а здобуття якісної військової освіти та поліпшення знання іноземної мови.

Нині ми пропонуємо читачам журналу «Офіцер України» інтерв'ю, яке Артем одразу ж після прибуття на Батьківщину ексклюзивно дав прес-службі Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, де він є курсантом випускного четвертого курсу.

**Антон
МИРОНОВИЧ**

– Артеме, як ти потрапив на навчання за кордон?

– Як мені пізніше розповіли, всі мої оцінки моніторили з першого по третій курс навчання в нашій Академії. Потім складав іспити з фізичної підготовки, математики тощо. Тобто, проходив своєрідний відбір серед інших кандидатів на поїздку до закордонного військового вишу. Останній іспит був з англійської мови. Трішечки нервував, адже необхідно було отримати не нижче 5,5 балів. Я ж набрав 6 балів. А вже через три тижні мені сказали: «Можеш збирати документи для навчання у Великобританії».

– Як тебе зустріла Англія? Якою ти її побачив?

– Спочатку я дещо зніяковів. Адже гадав, що добре володію англійською. Втім, чи не одразу зрозумів, що я її не знаю. Не дивуйтеся, я просто не розумів людей, з якими спілкувався. Річ у тім, що у Великобританії досить багато діалектів. До прикладу, шотландський чи ірландський. Це все треба було збагнути, осмислити.

Дещо важкою була для мене адаптація. Ні, не до культурних, побутових особливостей чи мешканців, а саме до

спілкування іноземною мовою. Але вже після першого етапу навчання почав розуміти англійців, після другого – досить успішно з ними взаємодіяв, а наприкінці навчання вже вільно спілкувався.

– А що саме сприяло адаптації?

– По-перше, те, що я дуже хотів вивчити англійську мову. Вільно нею володіти – моя мрія ще зі школи. Це і був мій основний стимул. А тут така нагода: потрапив у мовне середовище. По-друге, щоб збільшити словниковий запас, більше читав книжок англійською, слухав аудіокасети та дивився англомовні кінофільми.

– Які предмети, окрім іноземної мови, опановував?

– Зрозуміло, що у пріоритеті були військові дисципліни. Одразу вразило, що значна увага приділялась курсу з лідерства. На жаль, у нас, в Україні, стільки уваги цьому важливому аспекту не приділяють. Я ж вважаю, що саме лідерство є одним з наріжних каменів успішної служби офіцера, адже він веде за собою підлеглих. І тут є різні способи і підходи, в залежності від обставин. Саме це я і вивчав.

– **Артуре, розкажи більш детально власне про курс навчання. Причому, вражають світлість твого перебування на полігоні...**

– Взагалі навчання передбачало, скажімо так, проходження трьох курсів: «Junior Course» – молодший, «Intermediate Course» – середній та «Senior Course» – завершальний. Так от, на «Junior Course» надають початкову базу знань, яка дозволяє вижити в екстремальних та бойових умовах, вчать обслуговувати себе, забезпечувати свої потреби, орієнтуватись на місцевості.

На «Intermediate Course» вже більше уваги приділяється роботі у складі підрозділу, передусім взводу. Навчають, як маневрувати. Водночас, відбувається відтворення програми з «Junior Course».

А «Senior Course» передбачає вивчення вже більш вагомого та складнішого матеріалу, приміром, тактики дії піхотного взводу у міській місцевості. При цьому, інструктори завжди враховують бойовий досвід, набутий британцями в Іраку та Афганістані. Усе навчання відбувалося за стандартами НАТО.

– **Зізнайся, важко було навчатись?**

– Скажу так – непросто! Наведу такий приклад: ми повинні були написати есе на 2,5 тисячі слів. А для цього необхідно було опрацювати велику кількість друкованого матеріалу та у мережі інтернет. При цьому суворо забороняється копіювати будь-яку інформацію для своєї роботи. Ти маєш це все «перетравити» та описати так, як розумієш. Потім всі роботи за допомогою спеціального програмного забезпечення ретельно перевіряють на ... плагіат. У моїй роті сім кадетів не пройшли цю перевірку з першого разу і змушені були повністю переписувати есе. На це вони

витратили щонайменше тиждень часу. Водночас, до них застосовували додаткові дисциплінарні заходи. До прикладу, порушники повинні були з'явитись у будь-який, встановлений командуванням час, у призначеному місці і мати бездоганний зовнішній вигляд. Ось таке покарання...

– **У Великобританії ти мав ексклюзивну можливість пересвідчитися, що собою уявляють стандарти НАТО. Що найбільше вразило?**

– Насамперед, там на дуже-дуже високому рівні перебуває діджиталізація всіх процесів, тобто широко використовуються новітні технічні досягнення, особливо у галузі інформатизації. У Великобританії існує навіть спеціальний армійський веб-портал «MOD», де кожен військовослужбовець має свій рівень доступу, відповідно до посади, звання чи статусу. Там вони знаходять усю необхідну інформацію, довідкові матеріали, конспекти тощо для навчання, служби, й, навіть, подальшої кар'єри. Не впевнений, що таке є в Україні.

По-друге, не все, як у нас зазвичай кажуть, залежить від фінансових спроможностей, більше – від самих людей. Важко сперечатись, що матеріальний чинник – важливий стимул. Однак, у Великобританії дуже ефективна політика щодо залучення молодих людей до служби в армії, зокрема до навчання у Королівській академії сухопутних військ у Сандгерсті. Потенційних військовослужбовців там готують ще коли.

– **Артуре, відомо, що разом з тобою навчалися ще тридцять військовослужбовців із 22 країн світу. Як склалися ваші стосунки?**

– Ми контактували виключно на позитиві. Я дуже близько потоваришував з хлопцями з Катару, Об'єднаних Арабських Емі-

ратів, Бахрейну, Йорданії, Республіки Чад. Надзвичайно цікаво спілкуватись з представниками Афганістану, зокрема дізнатись про те, що відбувається в їхній країні. Адже в новинах, як правило, подається дозована інформація, вони ж розповідали значно більше.

А військовослужбовець зі США цікаво полягає різниця між тактикою ведення бойових дій американської та британської армії. Тож, я дізнався, що тактика підрозділів армії США більше налаштована на вогневу міць, а британська – на маневр.

Саме таким чином я отримував безцінний досвід під час спілкування у мультинаціональному середовищі.

– **Під час навчання всі іноземні кадати одягали однострої британської армії. Це означало, що ви були в абсолютно рівному статусі по відношенню до англійських кадетів?**

– Нас називали «International Officer Cadet». Різниця полягала лише у тому, що нас не залучали на заняття зі специфічних дисциплін, де розглядалися, наприклад, особливості укладання контракту чи фінансового забезпечення у британській армії тощо. Так би мовити, вільний час ми використовували на вивчення інших предметів.

Знаєте, що вразило? За нами не було жорсткого контролю щодо навчального процесу. Це західний підхід, коли дають завдання, яке необхідно виконати у визначений термін часу. Якщо тобі це не вдалося, очікуй на певні неприємності. Тобто, розрахунок йде на чітке усвідомлення тими, хто навчається, відповідальності за здобуття фаху.

Відверто кажучи, не було такого, щоб хтось з нас чогось не виконав. Всі дуже добре розуміли, куди і для чого потрапили.

Нагорода називається «International Sword» і її традиційно отримує кращий іноземний кадет. Рішення про відзначення нею ухвалює безпосередньо керівник військової академії за результатами навчання, участі у польовому вишколі, успішне складання заліків та іспитів

– Пригадай щось цікаве, окрім навчального процесу...

– Запам'ятався захід «International Dinner Night» (авт. – «міжнародна вечере»). Це був одинадцятий тиждень навчання, коли ми представляли кухню й традиції своїх країн. Я хоч і не маю значних кулінарних навичок, втім також намагався здивувати: приготував борщ та деруни. Окрім того, за сприяння нашого Посольства у Великобританії, частував колег стравами із місцевого українського ресторану: котлетами по-київськи, варениками, ошейком тощо. Не буду приховувати, просто «на ура» розійшлися також українська горілка та сало (сміється).

Також у форматі нашого підрозділу відбувалось «Platoon Dinner Night» (авт. – «взводна вечере»), «Comrany Dinner Night» (авт. – «ротна вечере»). Це традиційне британське застілля у неформальній обстановці.

– Артеме, як у твоїй особі сприймали Україну іноземні колеги? Чи знають вони, що відбувається в нашій державі?

– Прикро визнавати, але деякі хлопці, переважно з країн Близького Сходу, взагалі не знали про Україну. Водночас, британці надзвичайно щиро підтримують нас. Вони вважають, що наша держава неодмінно повинна бути у складі Європи. Що від цього буде краще не лише Україні, але й самій Європі.

– Як себе зарекомендували інші іноземці з військової точки зору? Чи виявився їхній досвід цінним для тебе?

– Насправді, у нас не було достатньо часу взаємодіяти один з одним. Оскільки всіх навчали британці, нам доводилось вивчати їхню військову тактику. Але під час останнього польового виходу до нашої роти доєднали американський взвод. Я ж був призначений на досить високу посаду – заступника командира роти. Це найвища посада, яку міг обіймати іноземний кадет.

Власне тоді мені довелося розбиратись у тактиці дій підрозділів армії США, адже я віддавав накази. Та американці все одно діяли так, як звикли. Довелося ретельно проаналізувати ключові відмінності, знайти ефективні шляхи вирішення цієї проблеми, адаптуватись самому та підлаштувати американський взвод під мої вимоги. Згодом мене поінформували, що саме через те, що я досить успішно впорався із виконанням обов'язків у цій посаді, й був відзначений нагородою, а саме Мечем.

– Цікаво дізнатися про взаємовідносини між командирами (начальниками) та підлеглими у британській армії?

– Там надзвичайно велика роль відведена сержантському складу. Британського сержанта називають «спусковим гачком». Саме він здійснює контроль за дисципліною, внутрішнім порядком, скеровує підлеглих на виконання завдань. А офіцер, у першу чергу, слідкує за навчанням та загальним добробутом кадетів, пише звіти для подальших кадрових рішень. До речі, такі звіти відіграють дуже важливу роль у кар'єрному зростанні військовослужбовців.

– Як у них організовані побут та дисципліна?

– Цьому тут надають особливу увагу, зокрема на початку навчання. До прикладу, у центральному коридорі приміщення, де ми мешкали, були спеціальні плакати, що ілюстрували, як необхідно слідкувати за одягом, як правильно застеляти ліжко. Сержанти суворо слідкували за цим, навіть використовували лінійку, аби відміряти, чи все відповідає стандартам.

На другому курсі вже було легше. Тим не менш, від нас завжди вимагали дотримання порядку. Порядок має бути завжди і у всьому! Дуже прискіпливо оглядають стан взуття. Так на свої парадні «берці» я витратив загалом близько 30 годин, поліруючи їх до блиску. Сержант підходив, дивився і якщо не бачив у них свого відображення, то брав спеціальний наждачний папір, затирав і наказував полірувати знову. Тож я вкотре брав крем для взуття, накладав близько 15 шарів і вже тоді починав полірувати.

За успішне виконання обов'язків заступника командира роти під час польових навчань Артем Бараненко й був відзначений нагородою, а саме Мечем

Мені, як українцю, британська сторона виплачувала stipendію близько 150 фунтів. Це небагато, але я перебував на повному забезпеченні країни, що приймала. Жив один у кімнаті, обладнаній всіма необхідними меблями. Санвузол та душ загальні. Харчування там досить пристойне та різноманітне. Періодично готували страви різних кухонь світу.

– Наскільки розвинена інфраструктура британської військової академії у Сандгерсті?

– Гарне запитання. Там все спонукає до навчання. Наприклад, якщо ти хочеш займатись спортом, то спортзали там відчинені 24/7. Якщо вважаєш, що тобі необхідно піти позайматись у спортзалі чи побігати о третій годині ночі, можеш вільно це робити. Також там є басейн, який працює щоранку 4 рази на тиждень.

Мені дуже сподобалась академічна бібліотека. Декілька разів я замовляв потрібні мені видання, але у фондах їх не було. Тож працівники замовляли їх чи купували і я мав можливість по них готуватись до занять.

– Розкажи про нагороду, яку ти отримав за успіхи у навчанні.

– Нагорода називається «International Sword» і її традиційно отримує кращий іноземний кадет. Рішення про відзначення нею ухвалює безпосередньо керівник військової академії за результатами навчання, участі у польовому вишколі, успішне складання заліків та іспитів. Безмежно пишаюсь, що цього року саме мені випала нагода отримати цю почесну відзнаку.

– Чи було суперництво серед іноземних кадетів, щоб її отримати?

– Суперництво, якщо чесно, було шаленим. Особливо на останньому етапі навчання, на «Senior Course». Тоді вже відчувалось, хто хоче її здобути. Насамкінець, окрім поодиноких винятків, майже всі кадати значно активізувались, щоб показати себе якнайкраще. Коли ж ця відзнака дісталась мені, задоволені були всі, мені казали: «Так, ти дійсно її заслужив!»

– Артеме, окрім здобутих знань, чи була нагода поділитись власним досвідом та навичками, які ти здобув за час навчання у Національній академії сухопутних військ?

– В Україні я здобуваю фах артилериста, а у Великобританії навчався за загальновійськовим напрямом. Тому навички, які отримав раніше в нашій Академії, досить вдало використовував, коли мова йшла саме про застосування артилерії умовним противником. До слова, командиром мого взводу була британська офіцерка-артилеристка. Вона

не раз помічала, що на рахунок застосування чи протидії артилерії, я знав більше, аніж вони збирались нас навчити.

– Чи допоміг тобі досягти таких видатних успіхів у британському військовому виші саме попередній вишкіл в нашій Академії?

– Безперечно. По-перше, армійська дисципліна, до якої я звик вже давно. По-друге, став у нагоді рівень моєї фізичної підготовки. З перших днів у Великобританії я демонстрував належні спортивні результати. Там неможливо стати найкращим, якщо «пасеш задніх» по фізо.

– Які очікування в тебе після повернення в Україну? Чи плануєш ділитись отриманим у Британії досвідом?

– Навички, які отримав у Сандгерсті, можна використовувати не лише в армійському середовищі, але й у цивільному житті. Там навчають, як потрібно поводити себе у соціумі, поважати підлеглих та командирів, бути ініціативним.

Безумовно, цією інформацією ділитимусь з іншими курсантами, готовий розповісти про все, чого навчили у Сандгерсті.

– Ти отримав освіту у престижному британському військовому виші, але тобі необхідно ще рік навчатись, щоб завершити підготовку та здобути офіцерське звання у Національній академії сухопутних військ. Які плани на перспективу?

– Важко сказати. Життя непередбачуване. Але спершу необхідно завершити навчання в Академії. Враховуючи отримані навички та знання мови, хотілось би використати їх за призначенням. Можливо, я б продовжив службу за напрямом міжнародного військового співробітництва чи долучився б до імплементації стандартів НАТО у Збройні Сили України.

– І наостанок, що би ти хотів поради своїм колегам – курсантам в Україні? Можливо, ти знаєш таємницю, як потрапити на навчання за кордоном?

– Все насправді просто. Читайте якомога більше, загартовуйте себе фізично, вчіть іноземні мови, вдосконалюйте свої лідерські якості щодня і щохвилини. Використовуйте кожну мить, аби зробити себе кращим. Все виключно у ваших руках. Повірте, не треба бути особливим, щоб досягти значних висот. Необхідно просто невпинно йти до своєї мети. А для мене сьогодні такою метою є навчання та швидке звільнення України від агресора!

ЗАСТУПНИК КОМБАТА ЮРІЙ КАПУСТЯК:

«ЯКЩО ХОЧЕШ – ЗРОБИШ»!

Юрій Капустяк – представник нового покоління офіцерів України. Він – випускник Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, заступник командира механізованого батальйону 24-ї окремої механізованої бригади імені короля Данила, учасник оборони Зайцевого, кавалер ордена Богдана Хмельницького III ступеня.

Про те, як воює, про що мріє, якими бачить майбутнє України та її війська і розповідає особисто.

ЗА ДВА РОКИ – ДО ЗАСТУПНИКА КОМБАТА

Я родом зі Львова. У 16 років вступив до Львівського державного лицю з посиленою в і й с ь к о в о - ф і з и ч н о ю підготовкою імені Героїв Крут. У Національну академію сухопутних військ з першого разу іспити не склав. Тож відслужив строкову службу у «вісімдесятці», а після цього таки став курсантом омріяного вишу. Навчався на командира піхотного підрозділу, вивчав бойові дії механізованих підрозділів. До речі, Герой України Андрій Кизило був на три курси від мене старший, Герой України Василь Тарасюк – на курс. Ми знали про них, пишалися ними. Хотілося наслідувати їх у всьому!

У бригаду прийшов 2017 року. Починав командиром взводу. Скажу відверто: перший бій з ворогом майже не запам'ятався. Все відбувалося наче під час практичних занять в Академії. Мені ж більше подобається, коли спершу сам плануєш свої дії, а згодом бачиш їх у контексті дій усього підрозділу.

Бій чи обстріл – це адреналін: починаєш швидше реагувати на події, з'являється здатність робити неможливі речі: приміром, «бачити» політ кулі, прораховувати думки противника і наміри тих, хто поряд з тобою... Ти живеш боєм, тому я завжди прагну заздалегідь, скажімо так, опанувати загальну «картинку». Потрібна розвідка, аналіз,

планування. Зараз, коли я вже на посаді заступника командира батальйону, обов'язків додалося ще більше.

ЗАЙЦЕВЕ, ШУМИ – 2018

У Зайцевому була дуже велика інтенсивність обстрілів: за день в село прилітало по 50-80 мін та снарядів калібру 120 чи 152 мм. Якось було пряме попадання в будинок, де розташовувався особовий склад: люди ледь встигли вскочити в укриття. Заступника командира Олексія Безбородова, що біг останнім, вибуховою хвилею закинуло назад у будинок – диво, що вижив! Але й ми ворогові «віддячили»: їхні позиції повністю розтрощили.

Переміщалися ми з позиції на позицію дуже інтенсивно. Територія велика, тож було куди рухатись. Розвідники у нас надзвичайно грамотні. Це взвод «Мая», гадаю, про них чули?.. Досвідчені хлопці, холодну голову і гаряче серце мають, роблять все із розумінням і завзято. Якщо вже взялися до справи – доведуть до логічного завершення! На жаль, нема вже «Мая», «Футболіста», «Цинка»... Тяжка втрата... Але інші бійці з цього підрозділу і досі продовжують справу своїх побратимів.

У боях за Шуми особисто я участі не брав, тільки мої хлопці. Там моя бронегрупа прикривала захід і вихід наших підрозділів. Ротації робили кожні десять днів. Перед будь-якими діями все добре обмірковували. Тож і позитивний результат завжди був!

КОМАНДИР – ЦЕ ПОРЯДНІСТЬ, ГРАМОТНІСТЬ, ЧЕСНІСТЬ

Комбриг (Валерій Гудзь – прим. авт.) у нас дуже толковий. Останнє слово завжди за ним. Він розсудливий, врівноважений. І вже як приймає рішення – то й відповідальність бере на себе. Ми знаємо, якщо починаємо якесь завдання, при потребі вся бригада нас прикриє. Загалом під час кожної операції на групу навіть із 20 людей працює вся бригада. Буває, що й сусіди допомагають.

Героїв-одинаків у цій війні просто не існує, не вірте нікому. Те, що тобі щось вдалося, означає лише одне: хтось тебе прикрив, хтось підтримав, хтось стояв поруч і притискав ворога вогнем, поки ти виконував поставлене завдання. Тому свій орден Богдана Хмельницького я вважаю спільним здобутком мого підрозділу.

Знаєте, були моменти, коли ми щось планували, бачили, що вдасться, а комбриг, вислухавши, казав: «Ні». Але ми не ображалися, не сперечалися, бо знали: ми бачимо лише маленьку ділянку бойових дій, а він – усю, що перед нашою бригадою і трохи більше! Лише під час бою усвідомлюєш, навіщо був той чи інший маневр, вогневе прикриття тощо. Не треба питати: «Чому?». Мої бійці теж не завжди знають мій загальний задум, але готові сумлінно відпрацювати поставлене завдання. І за це я їм особливо вдячний.

Олена
МОКРЕНЧУК

Втім, ми завжди обговорюємо важливі операції колективно: це підвищує навченість підлеглих та дозволяє прорахувати можливі ризики. А ще керуюсь порадою розвідників: «Якщо маєш хоча б один відсоток сумніву – краще пошукай інший шлях». Отак і ми: обираємо варіанти доти, доки не знаходимо єдиний правильний!

ВАЖЛИВО ДЛЯ КОМАНДИРА – БУТИ ЛЮДИНОЮ

Є певні життєві принципи, за межі яких не можна виходити. Командир мусить бути людяним і водночас жорстким, розуміти підлеглих, але якщо хтось щось скоїв – то неважливо, наскільки він «класний пацан», мусиш поставитися до нього справедливо. Принцип такий: заслужив – отримай як нагороду, так і покарання. У мене ще жодного разу не було, щоб підлеглому щось наказав, а він відмовився. Всі нормально реагують на накази і розуміють свою відповідальність.

Я ніколи нікого не «прив'язував» до свого підрозділу: хочеш перейти в інший – йди, будь ласка! Але знай, назад не візьму. Тому, дуже вдячний тим, хто нині досі зі мною. Це Андрій Дячишин, Олексій Тарашинець, Роман Карапінка, Сергій Макаришин, Руслан Кочук, Юрій Капуста. Вони – моя справжня опора!

Заради чого я тут? Заради людей, в першу чергу тих, кого вже немає, і тих, хто перебуває у підрозділі. За патріотизм говорити не буду, не люблю пишномовних висловів. Країна – це люди. Я хочу, щоб вони здорові були, щасливі... Щоб діти народжувалися і росли, навчалися, а мами раділи. Люди мають жити, і жити щасливо. Це головне!

ЗАХИЩАТИ СВІЙ НАРОД – НЕ ОБОВ'ЯЗОК, А ПРИВІЛЕЙ

Побажання тим, хто переймається питанням: йти чи не йти до війська...

Звичайно, наші Збройні Сили потребують надійних, міцних, розумних і вишкolenих фахівців. І ми раді всім, хто пов'язав своє життя з армією. Але я переконаний: кожен має відслужити у війську, навчитися захищати країну і українців. Чому не йдуть? Не знаю. Не розумію їхніх пояснень... Невже не усвідомлюють вони загрози, що нависла над нами? Так, військовики роблять усе, аби цивільне населення не відчувало жодних незручностей через війну. Але дійшло до того, що люди про війну взагалі забули. Мабуть, час нагадати, що захищати своїх матерів, дружин, дітей – це не обов'язок, а священний привілей кожного чоловіка.

Без сумніву, ми переможемо. У нас і вибору іншого немає: перемога – або смерть. Яке життя буде далі? Не знаю... Ще не думав. Але точно знаю, що прекрасне! Я твердо вірю в це!

17 серпня у Рівному відбулася 30-та церемонія нагородження орденом «Народний Герой України». Цьогоріч її уродженець заступник командира батальйону 24-ї окремої механізованої бригади старший лейтенант Юрій Капустяк

Минулого року заступник командира батальйону 24-ї окремої механізованої бригади старший лейтенант Юрій Капустяк під час Міжнародного військового навчання Combined Resolve XI на території багатонаціонального міжвидового центру в м. Хоенфельс (Німеччина) був визнаний одним з кращих командирів

Сьогодні не потрібно переконувати, що чітке управління підрозділами – запорука успіху під час виконання будь-якого бойового чи навчального завдання. І досягається це активним використанням сучасних цифрових засобів зв'язку та, власне, безпосереднім удосконаленням процесів бойового управління. Адже не даремно кажуть: на полі бою перемагає не великий малого, а швидкий повільного.

НА ПОЛІ БОЮ ПЕРЕМАГАЄ НЕ ВЕЛИКИЙ МАЛОГО, А ШВИДКИЙ ПОВІЛЬНОГО

**Ірина
ШУМИК**

З початком агресії на Сході країни система зв'язку Українського війська була побудована на аналогових засобах і не відповідала потребам управління військовими організаціями. Застарілі пристрої не забезпечували стійке, безперервне та приховане управління військами. Тому постало питання швидкого переоснащення системи зв'язку новітніми цифровими засобами.

Якщо впродовж перших років збройного протистояння закуповували для армійських потреб радіостанції, скажімо, Motorola, або ж військові УКХ-радіостанції турецьких компаній Aselsan та Harris, то за останні роки активно провадиться повне переоснащення засобів зв'язку новітніми технічними зразками за стандартами НАТО.

Сьогодні у Сухопутних військах Збройних Сил України майже не залишилось підрозділів та військових частин, в яких використовують застарілі технології та аналогові засоби зв'язку. На озброєнні – лише цифрові канали передачі даних, утворені за допомогою технології Ethernet з використанням проводових, волоконисто-оптичних, супутникових ліній зв'язку.

Однак, рівень готовності Збройних Сил України до виконання завдань за призначенням безпосередньо залежить не лише від наявності новітнього озброєння та військової техніки, але й від рівня фаховості офіцерів. Ось і в Академії курсанти набувають знання та навички щодо організації управління військовими підрозділами на кафедрі тактики, під час вивчення таких дисциплін, як: «Тактика», «Управління діями механізованих підрозділів», «Управління діями танкових підрозділів», «Управління діями артилерійських підрозділів», «Організація військового зв'язку» тощо.

– Для набуття практичних навичок під час роботи із сучасними засобами зв'язку

ми створили два класи, – розповідає професор кафедри тактики, кандидат технічних наук, полковник Олександр Лаврут. – Перший був переобладнаний під навчально-тренувальний комплекс «Експлуатація сучасних цифрових засобів зв'язку Motorola» ще минулоріч. Він оснащений портативними, ранцевими, автомобільними радіостанціями, ретранслятором, телекомунікаційним комплектом, станцією супутникового зв'язку Tooway, які є штатними для підрозділів тактичної ланки управління. Тут курсанти під керівництвом викладача здійснюють радіообмін у радіомережах.

Кожне робоче місце обладнане сучасною цифровою технікою зв'язку, яку сьогодні використовують військовослужбовці в зоні ООС для управління підрозділами під час виконання завдань за призначенням. Вона дозволяє не лише навчити кожного курсанта практичним діям на окремій радіостанції, а й на практиці змоделювати процес обміну інформацією між посадовими особами механізованої роти. Тобто, так би мовити, наживо, до автоматизму, відпрацювати майбутніми офіцерами управління підпорядкованими підрозділами під час виконання різноманітних навчальних, а у майбутньому і бойових завдань.

– Щодо іншого класу, то його лише нещодавно обладнали. Академія отримала два нових комплекти засобів зв'язку турецької компанії Aselsan, які складаються з радіостанції VRC-9661 та АВЗК (цифрової системи внутрішнього зв'язку), – продовжує розповідь полковник Олександр Лаврут. – Такими комплектами сьогодні переоснащують (модернізують) наші танки та БМП. Так ось, для більш начного навчання викладачі та інженери кафедри упродовж кількох тижнів розробили та змонтували спеціальні стенди.

Як пояснив офіцер, така радіостанція побудована за SDR технологією і поєднує можливості комп'ютера та радіостанції, що власне дозволяє за допомогою програмного забезпечення встановлювати або змінювати робочі характеристики. І відбувається це автоматично, не потребуючи введення даних користувачем.

Дана радіостанція забезпечує надійний зв'язок у розширеному діапазоні частот, має вбудований GPS приймач. Вона автоматично передає свої координати, і командир на цифровій карті на робочому місці спостерігає за тим, де саме перебуває його підрозділ. Як комп'ютер, радіостанція має свою IP адресу для роботи у локальній мережі, може організовувати мобільні бездротові локальні мережі, а при підключенні, наприклад, вебкамери, вона по радіоканалу передаватиме відеоінформацію на командний пункт. При цьому, передача голосу, відео та даних відбувається одночасно, але у зашифрованому виді. Тож виявити таку радіостанцію засобом РЕБ противника практично неможливо.

Науково-педагогічні працівники кафедри постійно перебувають у творчому пошуку. Як результат, створення посібників з організації зв'язку в ТЛУ за стандартами НАТО, перші місця на Міжнародних конкурсах педагогічних розробок та проектів, зокрема, IX Міжнародній виставці «Сучасні заклади освіти» «WorldEdu –2017».

Завдяки розробкам викладачів Академія отримала почесне звання «Лідер освіти» X Міжнародної виставки «Сучасні заклади освіти» та IX Міжнародної виставки освіти за кордоном «World Edu» (14-16 березня 2019 року, м. Київ). А на конкурсі з тематичної номінації «stem-навчання, як освітній ресурс XXI століття» виборола золоту медаль та диплом.

У новостворених класах навчаються не лише курсанти. Тут проходять курси підвищення кваліфікації офіцери із діючих підрозділів Сухопутних військ, студенти, які навчаються за програмою офіцерів запасу.

Творчі пошуки викладачів кафедри тактики, їхній професіоналізм та наполегливість у роботі сприяють

підвищенню мотивації майбутніх офіцерів до навчання, розвитку особистості курсантів та прищеплення їм навичок щодо самостійної роботи з навчальним матеріалом та сучасними засобами зв'язку. А відтак, лави Українського війська поповнять дійсно професіонали своєї справи!

ОФІЦЕРСЬКЕ ЗВАННЯ – ЗА РІК НАВЧАННЯ

Минулоріч на базі нашого видового вишу був започаткований проект «Лідерські курси», яким було передбачено підготовку кваліфікованих офіцерських кадрів для ЗС України лише за один рік. Три десятки громадян України зголосилися тоді розпочати навчання. А нещодавно вони вже отримали перше офіцерське звання!

**Антон
МИРОНОВИЧ**

До речі, завдяки вдало проведеній інформаційній кампанії в Академію надійшла чимала кількість заяв від охочих стати кадровими офіцерами за визначений термін часу. Вікові групи від 19 до 30 років представляли майже усі регіони України. Після проведення конкурсу відбіркова комісія зарахувала на навчання осіб, які впродовж року опанували такі спеціальності, як «Бойове застосування механізованих з'єднань, військових частин та підрозділів» і «Бойове застосування з'єднань, військових частин та підрозділів самохідної артилерії».

Зрозуміло, що пілотний проект був свого роду експериментом. Адже формат підготовки офіцерів лише за один рік у системі вітчизняної військової освіти впроваджений вперше. За доволі короткий час здобути офіцерське звання мали можливість не лише військовослужбовці, але й ті громадяни нашої держави, котрі не мали жодного відношення до війська. Головна вимога – наявність вищої освіти. До слова, схожий підхід щодо підготовки кваліфікованих офіцерських кадрів вже давно успішно зарекоменду-

вав себе у світі, зокрема у країнах-членах НАТО.

Керівництво Академії усвідомлює: оскільки проект є пілотним, то у подальшому потрібно обов'язково внести корективи як у навчальний, так і в організаційний процеси. Відтак, планується значно збільшити кількість військових спеціальностей, за якими навчатимуться майбутні офіцери, буде розширено перелік напрямів підготовки, а зараховуватись на «Лідерські курси» будуть як чоловіки, так і жінки, залежно від ліцензійного обсягу та державного замовлення.

Комплексні екзамени для слухачів цього пілотного проекту проходили у Міжнародному центрі миротворчості та безпеки. На ділянках військового полігона, в залежності від спеціалізації майбутні офіцери підтверджували свою кваліфікацію під час складання іспитів з управління діями механізованих або артилерійських підрозділів, управління повсякденною діяльністю, вогневої підготовки, бойового злагодження, стрільби та управління вогнем тощо.

Неупереджену та об'єктивну оцінку рівню знань та компетентності випускників надавали члени екзаменаційної комісії, яку очолював заступник командувача військ Оперативного командування «Захід» з територіальної оборони полковник Анатолій Шевченко.

Один із розробників цієї принципово нової форми підготовки кваліфікованих офіцерів для Вітчизняного війська, професор кафедри тактики, полковник запасу Сергій Похнатюк наголосив: «Проект можна вважати успішним передусім тому, що слухачі набули достатнього рівня теоретичних знань та практичних навичок для реалізації обов'язків командира взводу у повсякденній діяльності. Вони здатні готувати свої підрозділи до виконання бойових завдань, управляти їхніми діями та діями можливих сил і засобів посилення у бойових умовах».

Принциповою і головною відмінністю «Лідерських курсів» від класичної форми підготовки офіцерів упродовж 4-5 років є те, що всі слухачі вже мають вищу освіту не нижче освітньо-кваліфікаційного рівня «бакалавр». Обсяг знань та навичок, отриманих за рік інтенсивного вишколу, дозволяє їм керувати виключно підрозділами не більше взводу. А для призначення на вищі посади рівня «рота-батальйон» їм у перспективі необхідно підвищити свою кваліфікацію на відповідних курсах.

– Головне – не лінуватись і продовжувати поглиблювати свої знання, – поділився враженнями після складання одного з комплексних екзаменів молодший сержант Максим Богачук. – А професійний рівень викладачів та

належна навчально-матеріальна база Академії у повному обсязі сприяють здобуттю необхідних знань. Насправді, все сподобалось і я вже не дочекаюсь, коли зроблю наступний крок на шляху до військової кар'єри, а саме до призначення на офіцерську посаду у військах.

Він також додав, що високій мотивації слухачів сприяє позитивне у всіх відношеннях ставлення командирів та викладачів. До прикладу, під час розподілу випускників перших «Лідерських курсів» на офіцерські посади у військах були враховані не лише рівень знань та компетентності кожного слухача, але й їхні власні побажання.

На урочистостях з нагоди завершення навчання начальник Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного генерал-лейтенант Павло Ткачук зазначив, що сьогоднішні випускники – це професіонали військової

справи та патріоти України, вони стануть професійним та надійним поповненням офіцерського корпусу Українського війська. Генерал побажав їм Божого благословення, щасливої офіцерської долі, міцного здоров'я, славетних перемог і родинного щастя!

За результатами реалізації пілотного проекту «Лідерські курси» така форма підготовки буде запроваджена з ще більшою кількістю спеціальностей і в інших вищих військових навчальних закладах країни. А у нашому видовому виші, окрім фахівців для механізованих військ та офіцерів-артилеристів, готуватимуть також командирів танкових взводів. Щодо загальної кількості слухачів курсів, то на перспективу вона збільшиться вдвічі.

Щороку, коли в Україні лише розпочинається прийом заяв для вступу у цивільні виші, у військових навчальних закладах вступає кампанія у розпалі. Щоправда, для юнаків та дівчат, які вирішили опанувати мужню професію захисника Вітчизни, вона розпочинається значно раніше.

Вже з початком нового року, як правило у січні, вони звертаються у військкомати за місцем проживання для того, аби обрати військовий виш, визначаються з предметами для складання ЗНО, які відповідатимуть напряму майбутньої професії.

МОЛОДЬ ОБИРАЄ ВІЙСЬКОВІ ПРОФЕСІЇ

**Анастасія
КМІН**

Згодом кандидати на навчання проходять військово-лікарську комісію, професійно-психологічний відбір, надають відповідні характеристики, документи, які врешті-решт формуються в особову справу, яку військовий комісаріат надсилає до обраного навчального закладу Міністерства оборони України. Подібний алгоритм дій і у військовослужбовців, – контрактників та строковиків, – які виявили бажання стати курсантами. Відмінність лише у тому, що всі вище перелічені процедури здійснюються безпосередньо в їхніх військових частинах.

За словами заступника начальника Академії з навчальної роботи полковника Олексія Красюка, нинішня вступна кампанія не суттєво, але все ж таки відрізнялася від попередніх. Приміром, до 30 років збільшено граничний вік вступників до вищих військових навчальних закладів тактичного рівня, а випускникам ліцеїв з посиленою військово-фізичною підготовкою надали право обирати варіант вступу як за результатами ЗНО, так і за вступними іспитами.

Також, за погодженням з Міністерством освіти і науки України третій конкурсний предмет ЗНО для військових навчальних закладів збільшили з одного до 3-5 предметів на вибір вишу. І що надзвичайно суттєво: відтепер особи жіночої статі зараховувалися на навчання на рівні з чоловіками за переліком спеціальностей, за якими вони у подальшому проходили службу в офіцерських посадах.

Цьогоріч конкурс складав три особи на одне місце. Зарахували ж на навчання близько п'ятсот осіб, які успішно подолали усі вступні іспити. Після спілкування із першокурсниками, – а це і колишні школярі, і строковики та контрактники, також представниці «слабкої статі», можна зробити висновок: усі вони вступили у виш з чіткою мотивацією не «відбути час» та отримати диплом про вищу освіту, а дійсно набути ґрунтовних знань і навичок, які дозволять їм стати фахівцями військової справи.

– Інтерес до військової професії не зменшився. І цивільна молодь, і ті, хто вже має уявлення про військову службу, прагнуть стати курсантами, аби у подальшому поповнити офіцерський корпус Українського війська, – зазначив полковник Красюк. – І це в часі війни! До речі, вперше з 2014 року вступна кампанія завершилася в один етап. Це свідчення того, що наша молодь свідомо і їй не байдуже нинішнє країни та її майбутнє. Особливо вразили дівчата: до вишу зараховано понад півсотні, а бажаючих було більше, аніж достатньо. На жаль, каменем спотикання для багатьох з них стала їхня фізична неготовність.

Дійсно, тепер не потрібно нікого переконувати, що недостатньо мати сертифікат Українського центру оцінювання якості освіти та скласти вступні іспити з конкурсних предметів, аби стати курсантом. Значна увага приділяється висновкам психологічного обстеження, медичної комісії. Зрозуміло,

Вперше з 2014 року вступна кампанія завершилася в один етап. Це свідчення того, що наша молодь свідомо і їй не байдуже нинішнє країни та її майбутнє

що враховується рівень фізичної підготовки майбутнього курсанта, який визначається за сумою балів з виконання відповідних вправ. Потрібно, зокрема, підтягнутися на поперечині не менше 7 разів (для дівчат – не менше 14 разів при виконанні комплексної силової вправи), швидше 16,5 сек. пробігти 100 метрів (19,0 сек. для дівчат), норматив у подоланні трикілометрової дистанції становить 13,40 хв. (для дівчат 1 км не менше, як 5,15 хв.).

Ті, хто за рішенням мандатної комісії були зараховані на навчання до Академії, одразу відбули у Міжнародний центр миротворчості та безпеки, де впродовж місяця проходили первинну військово-професійну підготовку. Вчорашні школярі та ліцеїсти знайомились з «азами» військової служби, навчались основним елементам армійської майстерності, і що особливо важливо – звикали до напруженого розпорядку дня, чіткої, суворої військової дисципліни, усвідомлювали свою роль та місце у колективі.

Тактика, інженерна, вогнева та психологічні підготовки, тактична медицина... Це далеко неповний перелік дисциплін, які опановували юнаки та дівчата. Полігонна навчально-матеріальна база була цілком у їхньому розпорядженні. Скажімо, на одній з ділянок полігона першокурсники спочатку прискіпливо вивчали будову й тактико-технічні характеристики ручних гранат, а згодом вперше у житті виконували норматив з їхнього кидання. Зрозуміло, що через брак досвіду гранати, які вони самостійно споряджали і які кидали у мішень, були навчальними. Та діяли майбутні офіцери, як під час застосування справжніх боеприпасів.

Разом із юнаками фах майбутніх командирів механізованих підрозділів вперше з цього року здобуватимуть й дівчата. Одягнувши військові однострої, вони не гірше за хлопців вправлялися й у киданні гранат.

– Я з дитинства мрію стати військовою. А піхоту обрала, бо вважаю, що це найцікавіша спеціальність, – поділилася враженнями першокурсниця Руслана Пашківська. – Як перша серед дівчат, які пішли навчатись у «піхоту», усвідомлюю усю складність обраного фаху. Так, буде важко! Але й цікаво. Раджу усім дівчатам обирати саме цю спеціальність!

Важливим елементом адаптації «першачків» до умов військової служби була психологічна підготовка. З цієї метою на одній з ділянок полігона юнаків та дівчат загартували стійко витримувати фізичні та психологічні навантаження. У якості інструкторів тут, зокрема, діяли курсантки старших курсів, які здобувають фах майбутніх офіцерів з морально-психологічного забезпечення.

За словами молодшого сержанта Анастасії Соколенко, серед спеціальних вправ є й такі, що поєднують фізичні навантаження із «психологічним тиском». Приміром, курсантам, які зі зброєю долають різноманітні перешкоди, інколи навіть з останніх сил, інструктори у найважчий момент ставлять непрості запитання, пропонують припинити виконання тренування тощо. Однак, юнаки та дівчата не здавалися і вперто йшли до фінішу. Безперечно, все це відбувалося у припустимих межах та під пильним наглядом офіцерів-психологів.

– Це робимо для того, аби загартувати їхній характер, зміцнити віру у себе, вдосконалити вольові якості, – пояснила Анастасія. – Тому пропонуємо їм і води попити, і скласти зброю, і навіть

відмовитись від навчання в Академії. Але жоден із цього річних першокурсників з дистанції не зійшов! Це свідчить про їхню високу мотивацію та стійкість.

Доволі часу під час первинної військово-професійної підготовки було приділено тактичній медицині, адже з перших днів перебування у війську юнаки та дівчата повинні бути обізнані, як надавати невідкладну медичну допомогу, у тому числі й в екстремальних та бойових умовах.

– Ми добре засвоїли, що життя військовослужбовця – головний пріоритет! Тому й навчають нас надавати медичну допомогу, іншими словами, робити все можливе для стабілізації та підтримання життя пораненого чи травмованого до приїзду професійних медиків, – говорить курсант Дмитро Єфимчук. – Тепер я знаю, що на 90 відсотків шанси врятувати життя по-

раненого залежать саме від твоїх дій: спершу потрібно зупинити кровотечу, а вже потім здійснити інші маніпуляції для порятунку людини. Однак, не слід забувати, що все це може відбуватись, до прикладу, під ворожим обстрілом. Тож необхідно завжди пам'ятати й про власну безпеку.

Як показали навчання, перші кроки майбутніх офіцерів були, без сумніву, впевненими та виваженими!

У День Незалежності України майже п'ять сотень вихованців військового вишу, які успішно склали вступні іспити та стали курсантами, зробили перший крок на шляху до здобуття омріяної професії Захисника Вітчизни – присягнули на вірність Українському народові. Впродовж наступних кількох років юнаки та дівчата опануватимуть фах командирів механізованих й танкових підрозділів, офіцерів-артилеристів, військових інженерів, фахівців з морально-психологічного забезпечення, а у Військовому коледжі сержантського складу цього річчя вступники навчатимуться за близько десятима спеціалізаціями.

**Анастасія
КМІН**

Привітали першокурсників зі знаменною подією голова Львівської обласної державної адміністрації Маркіян Мальський, міський голова Львова Андрій Садовий, ректори вищих навчальних закладів Львівщини, командири військових частин, представники громадськості та духовенства, збройних сил іноземних країн, батьки та рідні винуватців свята.

У напутньому слові начальник Національної академії сухопутних військ генерал-лейтенант Павло Ткачук зазначив, що юнаки та дівчата зробили непростий, але надзвичайно виважений життєвий крок – вирішили стати захисниками України! А нині, перед своїми батьками, друзями, товаришами по зброї присягнули бути достойними нащадками славетних воїнів Української держави, героїв Анти-терористичної операції і Операції об'єднаних сил, зберігати та примножувати бойові традиції незалежної держави. Від імені Вченої ради та колективу Академії, очільник видового вишу привітав першокурсників зі складанням

Військової Присяги, а Національну академію – з поповненням нової генерації українського війська і побажав успіхів у навчанні та службі, міцного здоров'я, добра і щастя, миру та злагоди!

Після складання Присяги Голова Центру військового капеланства Львівської Архiepархії Української Греко-Католицької Церкви, настоятель Гарнізонного храму святих Петра і Павла отець Степан Сус благословив першокурсників та окропив їх свяченою водою.

Згодом Академія відчинила свої двері для всіх охочих, хто цього святкового дня вирішив на власні очі побачити курсантське життя, потримати в руках військову зброю та поспілкуватись із майбутніми офіцерами. Сотні львів'ян та гостей міста, переважна більшість з яких діти, радо зустрічали курсанти, які проводили для них екскурсії навчальним закладом, детально розповідали про різноманітні зразки озброєння, ділились власними враженнями від служби та навчання.

Присягнули на вірність Україні

Отець Андрій ХОМИШИН:

«НИНІ АРМІЯ ТА ЦЕРКВА – ЦЕ ІНСТИТУЦІЇ, ЯКІ КОРИСТУЮТЬСЯ НАЙБІЛЬШОЮ ПОВАГОЮ В УКРАЇНЦІВ!»

Отець Андрій Хомишин присвятив військовому капеланству десять років. Місію капеланства обрав своїм обов'язком із самого початку, адже переконаний, що Церква у наш час повинна сприйматися не лише як місце для звершення обряду, але й як суспільна інституція, відкрита до нових викликів часу. Саме капеланська служба є одним із способів виявити свою істинну любов та повсякчас бути поруч з тими, хто потребує допомоги.

Нині о. Андрій розповідає про виклики війни, досвід роботи з військовими та курсантами, історію розвитку капеланства.

**Мар'яна
ЗЕЛЕНЮК**

Покликання

Капеланство відповідає моему світогляду. Із усіх видів церковної діяльності воно було мені найближчим та відповідало моїм баченням Церкви як інституції. Також важливо, що, обираючи цю дорогу, знайшов одnodумців. Для мене війна – це перш за все була історія. УГА, УПА ... Думалося, що це минуле, але тепер війна – це наша реальність.

Я прийшов у капеланство 2008 року. 2010-го став дияконом, потім був висвячений на священника. Відтоді я фактично всю свою капеланську місію проваджу в Національній академії сухопутних військ. Як священник, служу у храмі св. Архистратига Михаїла згаданого вишу. Це повноцінно діючий храм, де щодня відбувається Служба Божа, в якій беруть участь і працівники Академії, і курсанти.

Коли 2011 року відкрився Гарнізонний храм святих апостолів Петра і Павла, я почав допомагати та

служити там. Однак, коли знайшлася потрібна кількість священників для функціонування храму, я знову сконцентрував свої сили на роботі з курсантами.

Мирне капеланство

Ініціатором капеланства у Львові був теперішній Владика Богдан (Манишин) – єпископ-помічник Стрийської єпархії УГКЦ. Будучи ще семінаристом, він організував групу подібних собі одnodумців. З пропозицією проводити духовні бесіди з курсантами вони прийшли до керівництва тоді ще військового інституту. Спершу їхнє бажання було сприйнято з подивом. Армія і Церква... Здавалося б, що мало тут бути спільного? Але їхня наполеглива праця показала, що це потрібно.

Наприкінці 90-х років виникла ідея знайти приміщення для молитви курсантів і з'ясувалося, що таке місце було. Перший корпус Академії був збудований наприкінці XIX ст., а дещо пізніше і сам храм. Історично

так склалося, що він використовувався не за призначенням, та основні, скажімо так, риси культової споруди збереглися. Саме 2000 року були зроблені перші кроки з відновлення цього храму і загалом ці роботи тривали 5 років.

У 2007-2008 роках капеланство стало волонтерською ініціативою окремих людей. Тоді ж о. Степан Сус почав клопотати про те, щоб капеланство, яке мало на той час свою історію, здобутки та авторитет серед військових, отримало власний більший храм у Львові. Так почала реалізовуватися ідея створення Гарнізонного храму, як це є в інших державах.

Капеланство на війні

6 грудня 2011 року було відкрито Гарнізонний храм святих апостолів Петра і Павла. Відтоді практично почалася нова сторінка у діяльності капеланства, яка тривала у мирний спосіб до кінця листопада 2013 року, а саме до подій на Майдані.

Нам, священикам, довелося виконувати роль волонтерів, надавати всіляку допомогу. А приходили люди з різними проханнями, і ми старалися на ці запити реагувати і робити все, що могли. У квітні-травні 2014 року, коли стало зрозуміло, що без війни не минеться, ми приєдналися до тих, хто надавав допомогу армії.

Хочеться, щоб люди не були прив'язані до церкви, як до споруди. Наші капелани здебільшого працювали поза храмом: у госпіталях, гуртожитках, сирітських будинках. Звичай, капеланам легше спілкуватися з різними людьми і за різних обставин. Церква за цей час отримала ще більшу довіру народу, а тому це накладає на неї чималу відповідальність.

Бачимо, що під час Майдану і упродовж війни люди шукали порятунку у Вірі. Звичайно, я не можу говорити за всіх, але багато з них йшли по допомогу саме до храму. Думаю, що сьогодні армія та Церква – це дві інституції, які користуються найбільшою повагою в українців.

Служіння курсантам

У Національній академії сухопутних військ ми створили релігійно-науковий гурток, де проводимо різного роду зустрічі, також маємо молитовний гурток. Коли курсанти виїжджають на полігони, ми вирушаємо разом з

ними і спільно проводимо Святі Літургії. Це все відбувається лише за їхньої згоди, добровільно. Також ми організуємо різного роду поїздки, релігійно-пізнавально-відпочинкові, я би так їх назвав. Щороку у вересні курсанти беруть участь у паломництві військовослужбовців до Зарваниці.

Зрозуміло, якщо у хлопців виникають якісь вагомні потреби, то ми стараємося їм допомогти. Маємо для цього окремі програми. Наприклад, останні два роки ми надаємо допомогу з протезування та лікування зубів. Особливо це стосувалося учасників АТО, яких є дуже багато в Академії, саме вони часто потребують такої лікарської допомоги. Кілька десятків курсантів мали можливість скористатися цією пропозицією.

Також це звичайне спілкування з юнаками. Приємно, коли звертаються

до мене як до священика з проханням уділити тайни шлюбу чи хрещення. Тоді ми стараємося їх належно підготувати до цього, часто маємо зустрічі і спілкування з їхніми нареченими.

Воїни

На початку війни капеланства на державному рівні не було. Це була приватна ініціатива і капелани могли їхати практично в усі точки на Сході з волонтерською чи духовною підтримкою. У такий спосіб я вперше поїхав на Схід у серпні 2014 року і пробув там тиждень у місці, де був польовий госпіталь. Пригадую, як ми раділи, коли облаштували у наметі каплицю. Та вона, на жаль, проіснувала не більше місяця, бо відбувся ракетний обстріл з території Росії і табір було повністю знищено. Правда, згодом на цьому місці була збудована стаціонарна каплиця Архистратига Михаїла.

Інші мої поїздки на Схід відбувалися в супроводі наших волонтерів. У новорічну ніч з 2014 на 2015 рік ми були в районі Лисичанська. Бої фактично велися поруч. Та це не перешкоджало спільно з військовими провести новорічну Літургію. Було це дуже містично – всі стояли у повному обмундированні, машини мали заведені мотори – всі готувалися до виїзду за командою.

У 2018 році я мав дві поїздки на Схід. Перша – в район Авдіївки, а друга – на

День Незалежності. Тоді ми побували у Широкиному, Павлопіль... І хоча ці місця зараз зійшли зі шпальт інформаційних видань, але там і надалі наші підрозділи продовжують активно протистояти ворогу.

У 2014-2016 рр. я був капеланом у Львівському військовому госпіталі. Пригадую, як побачив юнака, якому ампутували ногу. Важко усе це пережити

... Я не є медиком, і коли доводилося бачити понівечені тіла воїнів, було дуже сумно і тяжко. Але я мав там бути. І це був добрий досвід, бо я вже тоді міг відчутти наслідки війни. І тілесні, і душевні...

Війна – час вчитися любові

Є люди, які повернулися зі Сходу кілька років тому, для них це вже досвід, вони дали собі раду з внутрішніми викликами. Нашим завданням сьогодні є допомагати військовим переосмислити минуле. Сповідь – це є добрий інструмент для цього. Будучи почутим, воїн стає на шлях подолання цих переживань. Сповідь є початком цього шляху.

Пригадується мені 2015 рік, час мобілізації. Ми їздили на полігон, де формувалися нові бригади. Слухали дуже багато сповідей і чимало військовиків тоді охрестилися. Дійсно, це була нагода переосмислити своє життя, як для них, так і для нас.

Ми пізнаємо щось нове кожного дня. І щоб знайти чи зрозуміти цінності, не потрібно їхати далеко. Я нещодавно пережив такі обставини, де міг побачити величезну Любов і величезну Силу. І це було тут, у місцевій лікарні.

Наше суспільство активно змінюється. Одні захищають державу зі зброєю в руках, інші ж в цей час не повинні просто користатися їхніми здобутками. Якщо ми змарнуємо жертву наших військових, то будемо мати гріх. Ми повинні сьогодні самі себе виховувати, щоб бути гідними такої великої жертви, яку складають наші воїни.

МОВА БУЛА, Є І ЗАЛИШАЄТЬСЯ ГОЛОВНИМ СКАРБОМ КОЖНОЇ НАЦІЇ

Цьогоріч у червні Росія вдруге поспіль ініціювала проведення засідання РБ ООН через Закон України про мову. Вперше така ініціатива була висунута Москвою 20 травня поточного року, однак вона не знайшла підтримки з боку членів Ради Безпеки. Пояснення було чітким: згадане питання є внутрішньою справою України та не створює загроз безпеці ані інших країн, ані світу загалом.

**Іван
СІЧЕНЬ**

Разом з тим Росія знову намагається загострити ситуацію довкола мовного закону України на міжнародному рівні. Для чого це робиться, зрозуміло всім. Українські ЗМІ вже неодноразово порушували цю тему, зокрема про використання Кремлем усіх можливих приводів для дискредитації України; спробу відвернути увагу світу від дійсно нагальних проблем у російсько-українських відносинах; намагання приховати справжню суть політики Москви, яка саме і створює загрозу світовій та регіональній безпеці. І ще – звинуватити Україну у невиконанні Мінських домовленостей, що, за задумом Кремля, має зняти з нього відповідальність за продовження збройного протистояння на Донбасі.

На сьогоднішній день усе вище згадане набуває особливого значення для Росії, як головної умови зняття з неї західних санкцій. При цьому керівництво РФ жодним чином не хвилює те, що Закон України про мову ніяк не стосується положень плану врегулювання конфлікту на Сході України.

У той же час цілі Росії щодо українського мовного закону набагато підступніші. Насамперед вони передбачають підрич базових основ української державності в інтересах створення умов для повернення України до сфери російського впливу, а саме – включення її до так званого «руського світу». З цією метою Росія завдає удару по Україні у мовній сфері, яка відіграє ключову роль у

формуванні свідомості та самоідентифікації будь-якої, в тому числі української нації.

У рамках практичних дій з реалізації таких намірів керівництво РФ намагається змусити Україну максимально скоротити використання української мови та фактично замінити її російською. Допускається також варіант регіоналізації мов, як підґрунтя для федералізації, а, по суті, дезінтеграції нашої держави.

Усі ці плани Москви були повністю зруйновані прийняттям Закону про мову. Більш того, він вперше з часу набуття Україною незалежності у 1991 році створив усі необхідні умови для забезпечення її національного, духовного, культурного, а отже і державного розвитку.

Зрозуміло, що це повністю суперечить інтересам Росії. Саме тому вона і докладає всіх можливих зусиль, аби примусити Україну скасувати цей мовний закон. Для цього Москва здійснює тиск на Україну за широким спектром напрямів та сподівається залучити на свій бік західних партнерів нашої держави. Як це робиться – знову ж таки відомо всім. Шляхом звинувачень України в «утисках» та «порушеннях прав» національних меншин, яким нібито забороняється спілкуватися рідною мовою. А також стверджень, що всі ті, хто наважуються це робити, «переслідуються українськими націоналістами».

На жаль, в цьому питанні у Росії вже є і послідовники, зокрема, Угорщина, а точніше – її правляча верхівка на чолі з прем'єр-

міністром країни В. Орбаном. Що тут можна ще додати, коли за російські гроші та економічні переваги власному бізнесу керівництво Угорщини блокує розвиток відносин між Україною та НАТО під приводом «мовних проблем» угорської меншини на українській території.

Однак, ми маємо висловити свою думку у відповідь на подібні звинувачення та інсинуації.

По-перше, переважна більшість країн докладає всіх можливих зусиль для захисту національної мови як на державному, так і на громадському рівнях. Практично у всіх країнах прийняті законодавчі норми, які надають національній мові статус державної (офіційної), гарантують її розвиток і захищають від негативного зовнішнього впливу. Винятком з цього є низка країн з федеративним державним устроєм, де в рівній кількості представлені різні нації з районами компактного проживання, або колишні колонії, які підтримують тісні зв'язки зі своїми метрополіями. З огляду на це, вони можуть мати декілька рівноправних державних (офіційних) мов. Україна є незалежною, суверенною та унітарною країною і має повне право захищати свою національну мову так само, як і всі інші країни. 143 країни світу надали національній мові статус державної (офіційної).

По-друге, український закон про мову прийнятий на виконання вимог Конституції України та жодним чином не дискримінує мови національних меншин чи іноземні мови на території нашої держави. Навпаки, закон гарантує право на навчання мовами національних меншин та корінних народів у початковій школі поряд з державною мовою. Крім того, закон не поширюється на сферу приватного спілкування, виконання релігійних обрядів та роботу приватних навчальних закладів. Все це стосується також і російської мови, яку «захищає» Москва. Однак реального захисту потребує саме українська мова, особливо на окупованих те-

риторіях України, де вона цілеспрямовано знищується Росією.

По-третє, справжнє порушення прав національних менших у мовній сфері відбувається зовсім не в Україні, а саме в Росії та Угорщині. Так, ані Росія, ані Угорщина досі не ратифікували Європейську хартію регіональних мов та мов національних меншин. Згідно з документом, таким мовам має бути наданий статус другої офіційної в регіонах їх історичного поширення та застосування. Крім того, там же сказано про необхідність забезпечення

Подібна ситуація склалася і з мовними правами українців, які проживають на російській території у пошуках заробітку. Як у них можуть бути права? Але ж свого часу, в обмін на Крим, Росії були передані п'ять районів Сумської та Харківської областей України, Білгородська область та місто Таганрог. На цих територіях досі проживають українці, які розмовляють українською мовою, в т. ч. і молодь. Разом з тим, там не має не те що українських шкіл та вищих навчальних закладів, але й місцевих українських ЗМІ. Більш того, українська мова в Росії фактично прирівняна до теро-

нені всі українські школи, друкування українських книг, а також проведення церковних служб та театральних вистав українською. Крім того, було заборонено використання української мови у державних установах.

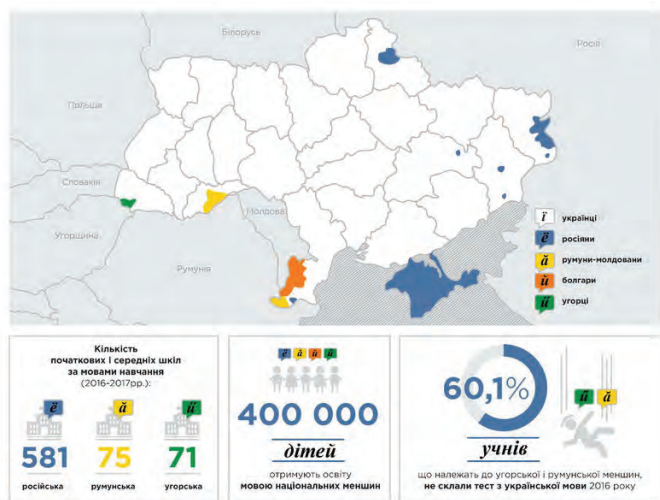
У XX столітті політика російських царів та імператорів стосовно асиміляції України була продовжена комуністичною владою СРСР. Так, 1922 року був проголошений курс на перемогу в Україні «міської» (російської) культури над «селянською» (українською). А 1933 року Й. Сталін офіційно розпочав політику тотальної русифікації України.

Наступним кроком на цьому шляху стала постанова ЦК КПРС «Про підготовку до святкування 50-річчя СРСР», де першим стояло завдання «побудови нової історичної спільноти – радянського народу» шляхом денационалізації народів країни. Реалізація таких планів продовжувалася до самого розпаду Радянського Союзу. Зокрема, у 1989 році ЦК КПРС прийняв постанову про «законодавче закріплення російської мови як загальнодержавної». А у 1990 році Верховна Рада СРСР прийняла Закон «Про мови народів Радянського Союзу», де російській було надано статус офіційної.

Як зазначалося вище, така ж політика проводиться Москвою на окупованих та анексованих територіях України, де повністю знищується все, що стосується української мови та культури. Зокрема, у Криму та «ДНР» і «ЛНР» вже закриті всі українські школи.

Дивує, що після всього цього Росія цинічно та безсоромно висуває претензії до мовного закону України та ще й у Раді Безпеки ООН. Як це ще можна розцінити, аніж пряме втручання Москви у внутрішні справи нашої держави та наміри продовжити її русифікацію. На щастя, це розуміє більшість членів ООН.

Хотілося б, щоб це зрозуміли і ті громадяни нашої країни, які вірять Росії та вважають український мовний закон таким, що «порушує їхні права». Не кажучи вже про політиків...

можливості навчання на регіональній мові, починаючи з дошкільного рівня та закінчуючи вищою освітою.

Замість цього, в рамках політики посилення жорсткості внутрішнього режиму в країні Росія йде шляхом тотальної асиміляції національних меншин на своїй території, в т. ч. шляхом обмеження можливості використання ними своїх національних мов. Зокрема, в червні минулого року, за поданням Путіна, Держдума Росії прийняла закон «Про освіту», який відмінив вивчення місцевих національних мов в автономних республіках. Як і слід було очікувати, наслідком цього стало виключення цього стало виключення місцевих мов з більшості навчальних програм. Як наслідок, на сьогодні в Росії залишилися посібники для вивчення лише п'яти національних мов, в той час, як їх все ще існує близько 230.

ризму, що і показують кримінальні переслідування українців за політичними мотивами.

Втім, це не є чимось новим для Росії. Всю нашу спільну історію вона намагалася не тільки не допустити виникнення незалежної України, але й взагалі ліквідувати українців, як окрему націю, шляхом всебічних утисків щодо української мови та культури. Так, ще 1720 року Петро I заборонив друкувати книги українською мовою. А 1731 року на вимогу імператриці Анни були вилучені всі українські видання та запроваджено навчання російською мовою. Згодом, у 1763 році Катерина II заборонила викладання українською мовою у Києво-Могилянській академії. Тоді ж Синод Російської православної церкви заборонив український буквар.

У подальшому утиски щодо української мови та культури набули системного характеру. Протягом XIX століття були остаточно заборон-

Першокурсниця Національної академії сухопутних військ під час практичного вишколу на полігоні

